

Handläggare
Emma Furtenbach Lundqvist**Till**
Överförmyndarnämnden

Riktlinjer om representation mutor och jäv

Remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Som sitt yttrande över remissen överlämnar överförmyndarnämnden förvaltningens tjänsteutlåtande.

Håkan Andersson
Förvaltningschef

Sammanfattning

Stadsledningskontoret inledde under år 2023 en översyn av styrdokumentet ”Riktlinjer om mutor och representation”, med anledning av synpunkter och frågor som inkommit från förvaltningar och bolag inom staden. *Riktlinjer om representation, mutor och jäv m.m.* föreslås ersätta stadens nuvarande riktlinjer. De reviderade riktlinjerna föreslås gälla samtliga nämnder och bolag i staden. Utgångspunkten vid revideringen av riktlinjerna har varit att tydliggöra stadens förhållningssätt. Nya avsnitt om bisysslor respektive stadens visselblåsarfunktion har lagts till. Därutöver har det skett revideringar i disposition och struktur för att underlätta läsningen av riktlinjerna. Samtliga nämnder och bolagsstyrelser föreslås att, inom ramarna för riktlinjernas bestämmelser, fastställa egna lokala anvisningar för sina respektive verksamhetsområden.

Förvaltningen anser i likhet med utredaren att det är motiverat att revidera nuvarande riktlinjer med de tillägg som gjorts. Det är positivt att arbetet med nämndernas internkontroll tas med i revideringen av riktlinjerna samt att samtliga nämnder föreslås

fastställa egna lokala anvisningar som är anpassade till respektive verksamhet och kan fånga in de situationer som där är vanligt förekommande. På detta sätt underlättar man för personal och förtroendevalda att göra rätt.

Bakgrund

”Riktlinjer om mutor och representation” togs ursprungligen fram år 2009. Riktlinjerna har därefter reviderats vid två tillfällen, i september 2012 och december 2015.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av juridiska avdelningen i samråd med övriga avdelningar på stadsledningskontoret. Ärendet om riktlinjer om representation, mutor och jäv har remitterats till Arbetsmarknadsnämnden, Avfallsnämnden, Exploateringsnämnden, Fastighetsnämnden, Förskolenämnden, Idrottsnämnden, Kulturnämnden, Kyrkogårdsnämnden, Miljö- och hälsoskyddsnämnden, Servicenämnden, Socialnämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Trafiknämnden, Utbildningsnämnden, Valnämnden, Äldrenämnden, Överförmyndarnämnden, Första stadsdelsnämnd, Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Stockholms Stadshus AB för yttrande senast 28 mars 2025.

Inom överförmyndarförvaltningen har ärendet beretts av staben.

Ärendet

Förändringarna är i huvudsak följande:

- Förändrad disposition och struktur i dokumentet, i syfte att uppnå ökad läsbarhet och tydlighet kring stadens förhållningssätt/styrning.
- Förändringar i Inledningen (1). Under rubriken *Tillämpning* förtydligas bland annat varje medarbetares ansvar att sätta sig in i och följa riktlinjerna. Där framgår även att varje nämnd och bolagsstyrelse ska ta fram och fastställa egna lokala anvisningar för att säkerställa att riktlinjerna efterlevs.
- Vidare lyfts kopplingen till nämndernas och bolagsstyrelsernas arbete med intern kontroll fram.
- Uppdateringar, förtydliganden och språkliga justeringar har även gjorts i avsnitten Representation (2), Mutor (3) samt Jäv (4).
- Ett nytt avsnitt Bisysslor (5) har lagts till, då det angränsar till området jäv och bland annat kan utgöra grund för intressekonflikter.
- Ett nytt avsnitt med information om stadens visseblåsarfunktion har tillkommit, eftersom funktionen inrättades

- under sommaren 2022 omnämns den inte i befintliga riktlinjer från år 2015.
- Slutligen har ytterligare ett avsnitt ”Vid misstanke om brott och allvarliga oegentligheter” (7) tillkommit. Där förtydligas bland annat att det är respektive förvaltning/bolags ansvar att vidta åtgärder, såsom polisanmälan och/eller arbetsrättsliga åtgärder.

Förvaltningens synpunkter

Överförmyndarna i landets kommuner är tillsynsmyndigheter vars främsta uppgift är att utreda behov av god man och förvaltare samt utöva tillsyn över dessa.

Överförmyndarförvaltningen är tillsynsmyndighet över ställföreträdarna. En förutsättning för att stockholmarna ska ha förtroende för oss som tillsynsmyndighet är att arbetet utförs med gott omdöme och att gällande lagar och regler efterlevs. Det är viktigt att personal på förvaltningen och förtroendevalda har en god etik och hög moral samt är sakliga och opartiska i sin tjänsteutövning.

Överförmyndarförvaltningen som tillsynsmyndighet har ett särskilt stort behov av att strikt tillämpa stadens regler för jäv och mutor. Det finns en påtaglig risk för att nämndens tjänstemän eller politiker blir utsatta för mutor vid tillämpningen av åtgärder som kan vara mycket ingripande för den enskilde. Nämnden idkar tillsyn över drygt 11,5 miljarder kronor. Tilltron till myndigheten riskerar att helt raderas om det skulle förekomma jäv, mutor och förtroendskadliga bisysslor.

Förvaltningens egna riktlinjer, som reviderades 2023, är identiska med stadens nuvarande riktlinjer förutom där förvaltningen har valt en mer restriktiv hållning än staden.

Misstankar om oegentligheter ska alltid rapporteras till närmaste chef. Gäller misstanken närmaste chef rapporteras till förvaltningschef. Oegentligheter kan även rapporteras till nämndens revisorer. Misstankar om brott ska polisanmälas. Oegentligheter ska rapporteras i incidentrapporteringssystemet IA.

Bilaga

1. Riktlinjer om mutor och representation (reviderade år 2015)
2. Riktlinjer om representation, mutor och jäv m.m.
3. (Godkänd - R 1) KS 2024/1242 Tjänsteutlåtande - Riktlinjer om representation, mutor och jäv m.m.